

Pensionsenhetens internbudget för 2023 med plan för 2024-2028

Innehållsförteckning

Internbudget 2023 med plan för 2024-2026	3
Nämndens uppdrag	3
Kort historik.....	3
Pensionsavtalen.....	4
Redovisning	4
Pension intjänad före 1998	4
Pension intjänad fr.o.m. 1998	4
Placering för pensionsutbetalningar	4
Sammanfattning av pensionsenhetens internbudget	5
Pension intjänad före 1998	5
Pension intjänad fr.o.m. 1998	5
Ekonomi.....	6
Driftsammandrag tkr (utgår från prognos Skandikon 2022-08-31)	6
Kommentar till pensionsenhetens ekonomi	6
Pension intjänad före 1998	6
Pension intjänad fr.o.m. 1998	7

Internbudget 2023 med plan för 2024-2026

För Linköpings kommun är verksamhetsresultatet centralt, det vill säga det resultat och de effekter som verksamheten får för de som använder kommunens tjänster. Kommunens verksamheter ska sträva efter att utifrån de givna resurserna optimera nyttan för de som använder kommunens tjänster. Budgetprocessen är förändringsinriktad och fokuserar på vad som ska förändras i verksamheten under budgetperioden.

Kommunfullmäktige beslutar den 6 december 2022 om Budget för 2023 med plan för 2024-2026 med ekonomiska ramar för nämnderna. Kommunens reglemente anger också förväntningar på nämnderna. Nämnden ska genom sitt uppdrag och inriktningen i internbudgeten bidra till utveckling inom kommunfullmäktiges mål, detta görs inom ramen för av kommunfullmäktige anvisade ekonomiska ramar. Varje generation ska bära sina kostnader, vilket kräver stort ansvarstagande och god budgetdisciplin. Alla verksamheter ska drivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt där nämnderna ansvarar för att effektiviseringar och prioriteringar görs inom nämndens ram.

Nämndens uppdrag

Pensionsenhetens uppdrag är att redovisa kommunens pensionskostnader för tidigare och nu gällande pensionsavtal, samt kommunens samlade pensionsskuld.

Pensioner kan vara antingen förmånsbestämda eller avgiftsbestämda. En förmånsbestämd pension garanterar arbetstagaren en viss pension i förhållande till den intjänade lönen. En avgiftsbestämd pension innebär att arbetsgivaren årligen betalar ut en viss procent av arbetstagarens lön till en pensionsförvaltare som arbetstagaren själv kan välja.

Den förmånsbestämda pensionen innebär en trygghet för arbetstagaren genom att det finns en inbyggd garantinivå i pensionsåtagandet, men innebär en osäkerhet och en skulduppbyggnad hos arbetsgivaren eftersom pensionen inte betalas ut förrän arbetstagaren gått i pension. Skuldens storlek hos kommunen beror också på osäkra faktorer som förändringar i inkomstbasbelopp, livslängdsantaganden, förändringar i ränteläget med mera.

Den avgiftsbestämda pensionen är enklare för arbetsgivaren, eftersom en viss summa på årets pensionsgrundande lön betalas ut till den pensionsförvaltare som den anställde har valt. Det innebär att det inte sker någon skulduppbyggnad hos kommunen. Däremot innebär det en påfrestning på kommunens likviditet, eftersom utbetalningarna sker årligen under intjänandet. För den anställde innebär en avgiftsbestämd pension en större osäkerhet eftersom den framtida pensionen blir beroende av vilken avkastning som kan genereras.

Att beräkna de kommunala pensionerna är komplicerat för att kommunerna haft så många olika pensionsavtal och för en del av de pensioner som betalas ut gäller fortfarande de äldre reglerna.

Kort historik

1978 kom det första kollektivavtalade tjänstepensionsavtalet (PAK/LPAK) på det kommunala området. Dessförinnan fanns olika pensionsreglementen.

1985 ersattes PAK med pensionsavtalet PA-KL. Både PAK och PA-KL var i sin helhet förmånsbestämda och fungerade som utfyllnad till den allmänna pensionen.

1998 ersattes PA-KL med PFA som var ett i huvudsak avgiftsbestämt system, endast de som tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp har en förmånsbestämd pension för den överskjutande delen. 2001 kom en modifierad version av PFA och 2006 kom pensionsavtalet KAP-KL som de flesta anställda i dag omfattas av.

Sammantaget innebär detta att merparten av kommunens pensionsskuld härrör från tiden före 1998, d.v.s. ansvarsförbindelsen. Den delen kommer därför successivt att minska i takt med att utbetalningarna kommer att överstiga uppräkningsgraden av pensionsskulden.

Från och med januari 2014 har kommunerna ett nytt pensionsavtal (AKAP-KL) som gäller för anställda som är födda 1986 eller senare. Det avtalet är i sin helhet avgiftsbestämt.

Den 30 september 2014 beslutade kommunfullmäktige i Linköping om ett nytt pensionsavtal för förtroendevalda (OPF-KL) som också är ett helt avgiftsbestämt system.

Från och med januari 2023 byter AKAP-KL namn till AKAP-KR och avgiften ökar från 4,5 procent till 6 procent av den pensionsgrundande lönen på löner som understiger 7,5 inkomstbasbelopp och ökar från 30 procent till 31,5 procent på lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavtalen

Nu gällande pensionsavtal för anställda är KAP-KL respektive AKAP-KR.

KAP-KL avtalet innefattar dels en avgiftsbestämd del och dels en förmånsbestämd del för inkomstdelar över 7,5 inkomstbasbelopp, vilket för 2021 motsvarar en månadslön på drygt 42,5 tkr. Den förmånsbestämda delen av pensionen beräknas av kommunens pensionsförvaltare och skuldförs som en avsättning i kommunens balansräkning.

För den avgiftsbestämda delen gäller att från och med kalendermånaden efter den då arbetstagaren fyller 21 år betalas en årlig pensionsavgift av arbetsgivaren till den pensions- eller fondförsäkring som arbetstagaren valt. Pensionsavgiften uppgår till 4,5 procent av den pensionsgrundande lönen upp till 30 inkomstbasbelopp. Genom att kommunen betalar ut avgiften varje år sker ingen skulduppbyggnad i kommunens redovisning.

Från och med 2023-01-01 stängs inträdet till KAP-KL. De som har ett pensionsunderlag under 7,5 Ibb kommer att flyttas över till AKAP-KR. De som har ett pensionsunderlag över 7,5 Ibb kan välja att stanna kvar i KAP-KL eller gå över till AKAP-KR. För de som flyttas från KAP-KL till AKAP-KR och under något av åren 2022 – 2026 får en årslön över 7,5 Ibb får en kompensation för lönedelar över 7,5 Ibb i form av högre avgiftsbestämd del. Detta gäller fram till 65 års ålder.

AKAP-KR, tidigare AKAP-KL, gäller arbetstagare som är födda 1986 och senare. AKAP-KR är ett helt avgiftsbestämt pensionsavtal. Pensionen tjänas in från första anställningsdagen. Avgiften är 6 procent av den pensionsgrundande lönen på löner som understiger 7,5 inkomstbasbelopp och 31,5 procent på lönedelar mellan 7,5 inkomstbasbelopp och upp till 30 inkomstbasbelopp.

Redovisning

Pension intjänad före 1998

Pension som är intjänad före 1998 ska enligt lagen om kommunal redovisning endast redovisas som en ansvarsförbindelse, det vill säga inte bokföras som en skuld eller avsättning i räkenskaperna. Men kommunfullmäktige beslutade 1998 att Linköpings kommun ska redovisa hela pensionsåtagandet som en skuld/avsättning i kommunens räkenskaper (fullfonderingsmodellen).

Pension intjänad fr.o.m. 1998

Pensionsenheten får en intern intäkt i form av kalkylerad pensionskostnad (KP) och motsvarande kostnad debiteras respektive verksamhet genom ett påslag på lönekostnaden. Pensionsenheten belastas också med finansiella kostnader som avser ränta på pensionskulden. Eftersom räntan är en finansiell kostnad redovisas räntekostnaden också under finansförvaltningen för att där få en heltäckande bild av kommunens finansiella kostnader och intäkter.

Placering för pensionsutbetalningar

För att ha en buffert för pensionsutbetalningar har kommunen satt av medel till en pensionsmedelsplaceringsportfölj. Pensionsmedlen har placerats i räntebärande värdepapper och aktiefonder. Värdet inklusive ränteintäkter och aktieutdelningar från placeringarna redovisas i sin helhet under finansförvaltningen.

Från och med 2009 har det gjorts uttag från placerade medel för att likvidmässigt finansiera de ökade pensionsutbetalningarna.

Marknadsvärdet motsvarade i 31 augusti 2022 hela pensionsåtagandet som är intjänat efter 1998 samt ca 43 procent av den del som är intjänad före 1998.

Sammanfattning av pensionsenhetens internbudget

Pension intjänad före 1998

- Pensionsutbetalningarna inkl. löneskatt beräknas till 152 mnkr år 2023 med en ökning till 155 mnkr år 2024 för att sedan åter beräknas till 152 mnkr år 2026.
- Pensionsskuld före 98 inkl. löneskatt väntas under motsvarande period minska från 2 269 mnkr år 2023 till 2 076 mnkr år 2026.
- Finansiella kostnaderna (ränta) inkl. löneskatt beräknas öka till 188 mnkr 2023 jämfört med 57 mnkr 2022. Skuldförändringen går mot eget kapital. Enligt parametrar från SKR beräknas räntan för finansiella kostnaderna öka år 2023-2025.

Pension intjänad fr.o.m. 1998

- Pensionsutbetalningarna inklusive löneskatt beräknas öka från 40 mnkr år 2023 till 48 mnkr år 2026.
- Pensionsskuld efter 98 inkl. löneskatt väntas under motsvarande period öka från 1 225 mnkr till 1 737 mnkr.
- Finansiella kostnaderna (ränta) inkl. löneskatt beräknas öka med 85 mnkr 2023 jämfört med budget 2022. Enligt parametrar från SKR beräknas räntan för finansiella kostnaderna öka år 2023-2025.
- PO-pålägg som utgör del i årets intjänande (intäkt) för 2023 är beräknat utifrån SKR cirkulär till 39,01 % samt därutöver ett differentierat påslag för inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. PO pålägget är oförändrat jämfört med 2022.

Ekonomi

Driftsammandrag tkr (utgår från prognos Skandikon 2022-08-31)

Nettokostnad	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
Årets Intjänande - intäkt från nämnderna kalkylerad pensionskostnad (KP)	-324 866	-305 000	-344 000	-359 000	-374 000	-389 000
Årets Intjänande - utbetalning till pensionsförvaltare	231 508	239 301	342 358	345 743	356 839	369 951
Årets nyintjänade pensionsskuld inkl. löneskatt	82 285	66 081	162 337	177 366	37 225	20 416
Delsumma	-11 073	383	160 695	164 109	20 064	1 367
Nytt livslängdsantagande fr.o.m.-98	42 516					
Utbetalningar fr.o.m. -98	30 083	35 607	40 627	44 771	46 519	48 249
Skuldförändring avseende utbetalningar fr.o.m. -98	-30 083	-35 607	-40 627	-44 771	-46 519	-48 249
Utbetalningar före -98	157 936	142 838	152 498	155 140	154 018	152 022
Skuldförändring avseende utbetalningar före -98	-157 936	-142 838	-152 498	-155 140	-154 018	-152 022
Övrig skuldförändring före -98	19 949	-2 007	-8 204	-34 583	-2 765	-2 723
Nytt livslängdsantagande fr.o.m.-98	58 873					
Övriga pensionskostnader	2 846	3 624	3 200	3 200	3 200	3 200
Justeringspost kalkyl		10 471			80 058	98 713
Summa nettokostnader	113 111	12 471	155 691	132 726	100 557	100 557
Finansiell kostnad före - 98	37 544	56 945	187 921	167 111	77 252	63 656
Skuldförändring som går mot eget kapital			-187 921	-167 111		
Finansiell kostnad fr.o.m. - 98	14 751	25 027	109 584	100 793	52 513	45 931
Justeringspost kalkyl					-37 322	-17 144
Delsumma finansiell kostnad	52 295	81 972	109 584	100 793	92 443	92 443
Summa pensionsenhetens internbudget	165 406	94 443	265 275	233 519	193 000	193 000
<i>varav intäkter</i>	<i>324 866</i>	<i>305 000</i>	<i>-344 000</i>	<i>-359 000</i>	<i>-374 000</i>	<i>-389 000</i>
<i>varav kostnader</i>	<i>490 272</i>	<i>399 443</i>	<i>609 275</i>	<i>592 519</i>	<i>567 000</i>	<i>582 000</i>
<i>Budgetram enligt beslut i KF den 29 september 2021</i>	<i>94 443</i>	<i>94 443</i>	<i>94 443</i>	<i>94 443</i>	<i>94 443</i>	<i>94 443</i>

*Ingen prognos finns för 2027-2028 då Skandikons prognos endast sträcker sig till 2026

Kommentar till pensionsenhetens ekonomi

De största påverkansfaktorerna för pensionskostnader är SKRs prognosparametrar samt den uppdatering av Linköpings kommuns personalbestånd som inrapporteras varje år. Vid varje prognostillfälle antas dock personalstocken vara oförändrad framöver utifrån senast inrapportering.

Prognoserna från pensionsadministratören bygger från 2017 på RIPS 17 som är SKR:s riktlinjer för beräkning av pensionskostnader, enligt RKR:s rekommendation.

Pension intjänad före 1998

Ansvarsförbindelsen avser pensioner intjänade före 1998. Skulden minskar vartefter utbetalning av pension sker. I posten "övriga pensionskostnader" redovisas bland annat kostnader för pensionsadministratören. Här ingår även kostnader för brandmän-som avser del i RTÖG:s pensionskostnader som intjänades före RTÖG bildades. De finansiella kostnaderna utgörs mestadels av basbeloppsuppräknings samt räntekostnader på pensionskostnaden.

Pension intjänad fr.o.m. 1998

Posten "årets intjänande – utbetalning till pensionsförvaltare" avser nyintjänandet av pensionsförmåner. Den utgörs av den avgiftsbestämda pensionen som uppgår till 6 procent av lönen och betalas ut i mars året efter intjänandet. Anställda med lön över 7,5 inkomstbasbelopp tjänar också in en förmånsbaserad pension som ligger kvar hos kommunen som en skuld till den anställde (om den anställde är född före 1986). För att täcka kostnaderna för årets intjänande gör kommunen ett internt påslag på lönen motsvarande kalkylerad pensionskostnad (KP). Intäkten redovisas hos pensionsenheten och kostnaden belastar respektive verksamhet.

